

AZ UJ OSZTRÁK BÁBAUTASÍTÁS.*)

ismerteti Dr. Maizner János tanár.

E felolvasás feladata szélesebb körben megismertetni az osztrák örökös tartományok belügyi kormánya által folyó 1881-ik évi július havának 4-ikén 6183 szám alatt a bábák számára kiadott illetőleg átnézett (javított) Utasítást, s az ezzel organicus kapcsolatban álló, ahhoz függelékképen csatolt Oktatást, mely tulajdonképen nem más, mint az Utasítás Commentárja.

Ha a szóban forgó Utasítást mellékletével együtt a magyar szent Korona országaiban a bábák számára a Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatási Miniszteriumnak, a m kir. Belügyminiszteriummal egyetértőleg, 1879-iki május hó 8-án 12521. sz. a. kiadott Utasításával párhuzamba helyezük (s a melyet ezennel bemutatni szerencsém van), első pillanatra feltűnik ez utóbbinak nem csak compendiósus rövidsége, hanem egyuttal azon szomorú körülmény is, hogy t. i. a bábák részéről megtartatni szükséges tisztaságról csak a 10-ik pontban van említés téve annyiban, a mennyiben a bába az előirt (de ki által? hol? és miféle?) eszközöket mindenkor jó karban és tisztán tartani köteles.

Az olyannyira veszélyes gyermekágyi láz megelőzhetőse tekintetéből a legapróbb részletekre is kiterjedő tisztaság megtartásáról nincs benne említés, holott ez az ezuttal ismertetendő Szabályzatban — a bábák ismeretköréhez mérten — kellőképen van méltatva,

A szabályzat következőleg hangzik:

Utasítás a bábák számára.

A bábaság gyakorlatára való jogosítványt az osztrák tartományokban maguknak megszerzett, s hivatásukat ugyanott gyakorolni óhajtó nőszemélyek az itt alább következő Utasításhoz kötelesek magokat tartani. Jelen utasítás a tisztí orvosok s az illető hatóságoknak szintén alkalmazkodásul szolgál.

1. §. A bábák az első folyamodású hatóságnak (a cs. kir. járási főnökség vagy a politikai járási hatóság ügyeinek vitelével megbízott községi hatóság, tanács, polgármesteri hivatal) s illetve a tisztí orvosnak vannak alárendelve.

2. §. Ezen hatóságnál a bábák kötelesek bejelenteni a helységet, melyben bábászati gyakorlatukat üzni akarják; ezután a tisztí orvosnál személyesen jelentkezvén, ennek a 3-ik §-ban előirt műszereiket és készülékeiket előmutatják.

A szabályszerűleg megtörtént jelentkezés felőli hivatalos bizonyítvány előmutatása mellett lakhelyük előljáráóságánál, vagy a helyi rendőrségi hivatalnál je-

*) Felolvasatott 1881. október 14-én tartott orvosi szakülésen.

lentkeznek, és lakásukat a házra kifüggesztett czimtablával megjelölik; minden lakváltoztatásuk hasonlólag bejelentendő lévén.

3. §. Azon műszerek és készülékek, melyeket a bába mindenkor jó karban és rendben, továbbá kellőleg tisztán tartani, s minden szüléshez magával vinni köteles. a következők:

Egy közép nagyságu csőrefecskeudó, az ahoz tartozó, elől jól legömbölyített végbélcsővecskével, és egy a fecskendőre jól találó ón-méhesóvel; egy fém- és egy angol ruganyos női húgycsap; egy köldökzsinórrolló. továbbá megfelelő mennyiségű köldök-zsinór-szalag készlet, és egy körömkefe.

Ezekon kívül szükséges, hogy a következő szereket, a melyeknek elkészítése- és használatáról az ezen Utasításhoz függelék képen mellékelte Oktatás 3-ik §-ában bővebben lesz szó, kellőleg elzárt és tisztán tartott üvegekben szintén magával vigye:

1. 100 gramm jegeczes s kevés viz hozzáadása által folyóssá vált Karbolsavat, fertőtlenítő folyadék előállíthatása végett.

2. 50 gramm Karbololaj, a mely 2 gramm jegeczes Karbolsav és 48 gramm tiszta faolajból áll.

3. 25 gramm Fahéj-festvény (Tra Cinnamomi); és

4. 25 gramm égényes borszesz (Hoffmann cseppek.)

Az imént felsorolt tárgyak a bábánál mindenkor jó minőségűek és kellő mennyiségűek legyenek.

Minthogy a Karbolsav jegeczes, vagy pedig szétfolyó állapotban, úgy szintén töményebb (erősebb) vizes oldatban külsőleg alkalmazva edzőleg, belsőleg használva épen mérgezőleg hat; annál fogva kötelessége a bábának a lehető visszaélés elkerülése végett a Karbolsav gondos megőrzése és eltartására különös figyelemmel lenni, s azt csak azon módon van megengedve használnia, a mint azt az orvos rendelé; különben pedig mindig úgy, a mint az az Oktatás 3-ik §-ában előírva van.

Az elősorolt tárgyak egyikét vagy másikat, vagy pedig épen az egész bábai készüléket szülőknél, vagy imént szült nőknél hagyni szorosán tilalmaztatik.

A tisztí orvos időről időre meggyőződést szerez magának arról, vajjon a bába előírt készülékeit teljes és használható állapotban tartja-e.

Azonkívül szükséges, hogy a bába egy bábák számára irt jó szülészetil tankönyv birtokában legyen, vagy legalább is annak, mely neki tanulása közben vezérfonalul szolgált, hogy abból adandó alkalommal útbaigazítást szerezzen magának.

4. §. A bábák józan és becsületes életmódot folytassanak; és a szülő nőket — tekintet nélkül arra, vajjon szegények-e, vagy gazdagok — akár éjjel akár nappal legjobb tudomásuk szerint teljes készséggel a szükséges segélyben részesíteni tartoznak.

5. §. A bábák kötelesek magokra nézt a legszorgosabb tisztaságra törekedni, és beteg személyekkel, vagy bomlásnak indult anyagokkal való érintkezést a leggondosabban kerülni, nehogy ujjakra, műszereikre és ruházatukra kártékony anyagok tapadjanak. a melyek vizsgálatok vagy bábai segédkezésük alkalmával a gondviselésükre bizott nők szervezetébe juthatván az anyyira veszélyes gyermekági lázat előidézni képesek.

Ez oknál fogva a bábák az Oktatásra való utalással szorosan kötelezettek, hogy a gondjakra bizott nőkkel való érintkezés előtt kezeiket és készlekeiket a fertőtlenítő folyadékkal a leggondosabban megtisztogassák.

6. §. Ha a bába egy szülő nőt ápolás alá vett, attól a szülés folyama alatt semmi szín alatt eltávoznia nem szabad; valamint minden rendes lefolyásu szülés után is a szülep elmenetele után legalább is három óráig kell még az imént szült nőnél időznie.

A szülés folyama alatt jelentkező bármily rendellenesség, vagy fenyegető veszély esetében az oda hívott orvos megérkezését be kell várnia, s a gondozása alatt levő szülőnél addig maradnia, a meddig azt az orvos szükségesnek tartja, úgyszintén ennek rendelkezéseit a legpontosabban teljesíteni.

A kényszerítő szükség azon esetét kivéve, ha egy másik bába előszerzése lehetetlen volna, nem szabad a bábának ugyanegy időben két szülő nőnek segélyezését elvállalnia, és felváltva az egyiktől a másikhoz mennie; mert az ily eljárás által vagy az egyik, vagy mindkét szülő nőre nézve felette nagy veszély származhatnék.

7. §. Akár terhes, szülő, akár pedig újszülött gyermekekre vonatkozó veszélyes, vagy szabályellenes esetekben, úgyszintén a terhes vagy szülő asszony hirteleni halála esetében a bábák a legnagyobb felelősség terhe alatt kötelezvék egy szakorvos odahívását haladék nélkül foganatba vétetni (Oktatás 7—9-ik §.)

8. §. A bábáknak szigoruan meg van tiltva terhesek, szülők, gyermekágyasok vagy újszülött gyermekek számára orvosi rendelvényeket eszközölni, és kényszerítő szükség esetén kívül oly műveleteket végezniök, melyeknek végrehajtása a szülész, vagy orvos hatáskörébe tartozik.

9. §. Életképes kifejlődésű tetszolt gyermekeknél, a kiken a rothadás nyilvános jelei nem észlelhetők, kötelessége a bábának a rögtön oda hivatandó orvos megérkezétségéig a tanítás alatt elsajátított felelősségi kísérleteket szorgalom és kitartással mindaddig folytatni, míg a gyermek vagy rendesen lélegzik, vagy pedig szakszerű működésének, melynek legalább is félóráig kell tartani, sikertelensége nyilvánvalóvá lett.

10. §. A bába gondoskodni tartozik a felől, hogy minden gyermek, kinek születésekor segédkezett, a születési lajstromokba jókor bejegyeztessék.

11. §. Keresztény szülőknek életgyenge, tetszolt vagy különben életveszélyben forgó gyermekei születése alkalmával köteles a bába az illetőket a szükségbeli kereszttség szükséges voltára figyelmeztetni, s ugyancsak a keresztény bába a szülők felhívására vagy beleegyezésére a szükségbeli kereszttséget feladhatja; törvénytelen gyermeknél csupán az anya beleegyezése is elégséges lévén. A bába köteles továbbá arról is gondoskodni, hogy az ily szükségbeli kereszttség az illető lelkésznek bejelentessék.

12. §. A bába tartozik továbbá a lelkésznek, vagy a születési könyvek vitelével megbizott közegnek — ennek kívánatára — a az ezekben bejegyezni kellető adatokat az anyára, nevezetesen ennek hajadon, házasság vagy özvegy voltára nézve bejelenteni, ugyancsak ez okból a bába a gyermeknek kellő szertartással végbemenő keresztelésénél is jelen lenni köteles.

13. §. A bábának kötelessége arról is gondoskodni, hogy minden halva

született gyermek tekintet nélkül annak testi kifejllettségére szabályszerű halottkémlet alá kerüljön.

14. §. Ha a bába egy tapasztalatlan nőszemélyhez, ennek altestében jelentkező fájdalmak és nehézségek miatti segélynyújtás végett hivatnék, akkor azt szakszerűleg megvizsgálni köteles; és ha terhesség jeleit észlelné, azt az illetőnek azonnal tudtára kell adnia, azon felül még arra is figyelmeztetvén őt, hogy gondja legyen arra, nehogy magzatának további gyarapodása kárt szenvedjen. Ha pedig a megvizsgált személyt a szülés fájdalmai már meglepték volna, akkor a bába azt a megkívántató segélyben részesíteni tartozik; ha pedig az illető állapotához betegség is járulna, orvos odahívását ajánlani tartozik.

15. §. Ha a bábának végrehajtott gyermekgyilkosság, magzatelhajtás, vagy más büntetendő cselekmény felől alapos gyanuja támadna, azt a helybeli rendőri hivatalnál haladéktalanul bejelenteni köteles.

16. §. A bába, ki a magzat rontását, elhajtását, csecsemő alácsusztatását vagy kicserélését szándékosan előidézi, vagy pedig ilyen bűnös cselekménnyel büntetési vagy bünrészeségi módon közreműködik; valamint az is, a ki ilyenmű bűnös cselekmény gyanuja esetében azt szoros hivatalbeli kötelességénél fogva az illető hatóságnál bejelenteni elmulasztja, a büntető törvény szigora által sújtatik.

17. §. A bábák a gondozásuk alatt levő személyek titkait szorosan megőrizni tartoznak; ellenben oly esetekre nézve, melyekben feljelentésre kötelezvék, vagy pedig ha a hatóságtól erre felhivatnak, a megkívántató felvilágosításokat megadni kötelesek.

18. §. Ha a bába a politikai hatóság vagy törvényszék által valamely vizsgálat megtételére felszólittatik, a vizsgálatot megtenni, s annak eredményét legjobb tudomása szerint bejelenteni tartozik.

19. §. Minden irástudó bába köteles a mellékelt oktatásban közelebbről jelzett s a hatóság által neki kézbesített születési táblázatok egyes rovatait pontosan és az igazsághoz hiven kitölteni; a szabályszerűleg vezetett táblázatokot a tisztí orvos által tudomására hozott határidők alatt a járási hatósághoz áttekinthetés, megvizsgálás, és tudományos célra való felhasználhatás tekintetéből a tisztí orvos rendelkezésére bocsátani.

A születési táblázatok egyes rovatainak helyes kitölthetése végett ajánltatik a bábának; hogy gyakorlata közben előforduló minden egyes szülés körülményeit kézi naplójába pontosan feljegyezze.

20. §. Általában utasítatnak a bábák, hogy bábái oklevelükkel egyidejűleg kézbesítendő ezen, vagy pedig a közigazgatási hatóság által utólag kézbesítendő Utasítás és Oktatás szabványaihoz alkalmazkodjanak; különösen pedig szorosan köteleztetnek: hogy az utóbbibau foglalt s a ragályos betegségek s a gyermekági láz átvitelét megakadályozó elővigyázati rendszabályokat a lehető leggondosabban tartsák meg.

21. §. A Belügyminiszteriumnak 1874-iki márczius hó 25-én (B. K. Lap. 32-ik számában) közzétett Utasítása, valamint ugyanannak 1878-iki október 26-án 10381 sz. a. kelt kibocsátványa ezennel hatályon kívül helyeztetnek, az itt imént felsorolt határozványok azok helyébe lépven.

Függelék a bábák számára kiadott Utasításhoz.

Az Utasítás egyes pontjaira vonatkozó Oktatás.

A) A bábák mihez tartása ragályos betegségek, nevezetesen a gyermekágyi láz átvitelének megakadályozására nézve.

1. §. A bába a lehető legszigorubb — s lelkiismeretes gondossággal viselkedni tartozik minden iránt, a mi a tisztaságra vonatkozik: mivel rothadásba levő anyagok legcsekélyebb — szabad szemmel nem is észlelhető — mennyisége már képes az oly annyira veszélyes gyermekágyi lázat előhozni, ha az bármi módon (például vizsgálatok, és segédkezés alkalmával a kezek, vagy műszerek, fehérneműek, szobalevegő sat. által) a terhes, szülő, vagy gyermekágyas nő szervezetebe jut.

Ha már a közönséges életben bár a leggondosabb elővigyázat daczára is alig kerülhető el, hogy egyszer-másszor — ha bár tudunkon kívül is — tisztátlan anyagokkal érintkezésbe ne jöjjünk; mire pedig a bábáknak hivatásszerű foglalkozása számtalanszor és kikerülhetlen módon bőséges alkalmat szolgáltat.

Igy a bába sokszor beteg szülő asszonyoknál kezeit és műszereit használni s azokat a beteg kóros és bűzös váladékaival elpiszkolni lesz kénytelen. Ugyszintén ki nem kerülheti, hogy holt magzatok születésénél, továbbá vissza maradt és bomlásnak indult szüleprészletek stb. eltávolítása alkalmával nyújtott segédkezés közben magát el ne mocskolja és szennyezze.

Különösen veszélyes pedig az, ha a bába beteg gyermekágyasok, vagy másnemű betegek ápolása közben, nevezetesen, ha ezektől bűzös, eves váladékok ürülnek ki, kezeit vagy műszereit elszennyezi; és azután nem sokára anélkül, hogy azokat előbb a lehető leggondosabban megtisztogatta volna, más az ő segélyére szorult személyekkel érintkezésbe jő.

Maga a szülészeti segédkezés, vagy egészséges személyek vizsgálata vagy ápolása után megelőző tökéletlen megtisztogatás után vér, magzatviz, nyák, gyermekágyi folyás stb. nyomai maradtak vissza észrevétlenül az ujjakon, különösen a körmök alatt, vagy pedig a használt műszereken is, a melyek az illető helyeken bomlásnak indulnak, és ez által a következő vizsgálatok és bábái segédkezesek alkalmával egészséges nők szervezetébe bevitetve betegségeket idézhetnek elő.

Végül mindenféle, a mi terhes, szülő- és gyermekágyas nők testével érintkezésbe jő, rothadó anyagok vivőjeként szolgálhatván vérmérgezést képes előhozni, mint például rothadó anyagokkal telített szobai levegő, ágy- és fehérneműek dugó kendők, aláterítők, ürülékek felfogására szolgáló edények, ha ezek vagy tisztátlan állapotban használatnak, vagy különféle váladékok által elmoskolva hosszabb ideig használatban vannak.

2. §. Ennélfogva kötelessége a bábának, hogy magát kóros és rothadó anyagokkal való elszennyeződéstől lehetőleg megóvja. E czélból általában a leggondosabb tisztasághoz szoktassa magát, kezei bőrét szorgosan ápolja, s azt sebzésektől, szemölcsöktől és repedésektől lehetőleg óvja, körmeit rövidre vágja; továbbá szakszerű foglalkozása közben ruhája ujjait könyökig tűrje fel.

Különösen behatólag ajánltatik a bábának, hogy beteg gyermekágyasok, vagy másnemű beteg személyek ápolásától — ha csak lehetséges — távol tartsa

magát; és a betegápolást kizárólag vagy ápolónéra, vagy a megbetegedett személy hozzátartozóinak valamelyikére bizza: ha t. i. a bába nem volna azon helyzetbe, hogy azon egész idő alatt, melyet a beteg ápolására szentel, várandó, vagy csak kevés idővel ezelőtt szült más nővel való érintkezést kikerülhetné.

Ha pedig a bábára nézve azon kényszerhelyzet állana elő, hogy egy beteg gyermekágyas után, a kit más uton és módon semmiképpen sem lehetne gondozni, ápolni kényszerülne (minthogy az ily gyermekágyast sem lehet épen minden segély nélkül hagyni) vagy ha oly elodozhatlan kényszerítéssel állana szemben a bába, hogy ugyanazon időben egy egészséges szülőasszony körüli segédkezést kénytelen elvállalni: akkor magától érthetőleg az ilyen körülmények között igen könnyen megtörténhető fertőzés elkerülhetése szempontjából a fertőtlenítő szerek leglelküismeretesebb alkalmazása elengedhetlen szoros kötelessége a bábának. Az előirt elővigyázati rendszabályoknak csak csekélyebbszerű elhanyagolása is menthetetlen, és szigorú büntetést vonna maga után.

3. §. A terhesek, szülők és gyermekágyasoknál teendő minden vizsgálat és segédkezés előtt szükséges a kezein és műszerein tapadó tisztátlanosság legcsekélyebb nyomainak (szag) eltávolítására a lehető leggondosabb ügyelettel lenni a bábának.

E végből nem elégséges ha kezeit és műszereit csakis közönséges módra tisztogatja meg. A bába az „Utastás“ 5-ik §-sa értelmében kötelezve van magát a fertőtlenítő foiyadékkal a leggondosabban megtisztogatni.

Minden egyes esetben, kivéve, ha netán a jelenlevő orvos más fertőtlenítő szer használatát rendelné el, az Utastás 3-ik §-ának 1-ső pontja alatt előirt szétfolyó Karbolsavból maga készít fertőtlenítő oldatot oly módon, hogy a Karbolsavból 1 részt 50-szeres mennyiségű vízzel elegyít egy tiszta palaczkban, s azt addig rázza, míg a Karbolsav tökéletesen feloldódik; a mit abból ismerhetni meg, hogy ha csendesen állani hagyjuk, a palaczk fenekére olajnemű cseppek nem ülepednek le.

Hogyha gyakoribb rázás és hosszabb ideig tartó csendes állás után még is az említett olajszerű cseppek ülepednének le a palaczk fenekére, akkor tekintettel a Karbolsavnak az Utastás 3-ik §-ában jelzett edző és mérges hatására csak az olajnemű cseppeken felül levő folyadék használandó fertőtlenítésre.

Az orvos világos rendelkezése nélkül nem szabad a bábának a Karbolsavat más — mint a feljebb előirt — arányban vízzel elegyíteni.

Az így elkészített fertőtlenítő folyadékot tartozik a bába

1. a saját maga személyének
2. műszerei- és készülékeinek, és
3. az illető ápolandó vagy ápolt személynek vele érintkezésbe jövő testrészeinek megtisztogatására használni, s a mellett a következő elővigyázati rendszabályokat magtartani.

1) Minden vizsgálat előtt és után köteles kezeit [és előkarjait szappannal és vízzel megmosni, különösen körmeit körömkefével kellőleg megtisztogatni; ezután mindannyiszor kezeit a fertőtlenítő folyadékba mártani, s ezzel ujjolag megmosni. Ezen mosdások többször egymásután ismétlendők, és annál nagyobb gondossággal eszközzendők azon esetben, ha a bába rothadó anyagokkal jött érintke-

zésbe, vagy pedig épen egy súlyos beteg oldala mellől egy egészséges nőhöz vizsgálat vagy segédkezés céljából lett elhíva, és a nélkül, hogy ezt magáról elháríthatná, a meghívásnak kénytelen lenne engedni.

2) Minden műszereit s készülékeit, s méhcsövet, hugycsapot, fecskendőt, ennek csövét stb. a közönséges tisztántartás mellett gyakrabban lúgban kell főznie s mindannyiszor, de közvetlenül használat előtt és után némi ideig a fertőtlenítő folyadékba mártani, s azzal megtisztogatni. Mindemellett azonban nem elég, hogy ezek külsőleg tiszták és fényesek legyenek, hanem különösen a műszerek belsejének tisztaságára fordítandó nagy figyelem. A szűk és csőalaku műszerek, vagy ezek alkatrészei legjobban kicsi sodronykefével (hengeres kefe) takaríthatók meg.

4. §. A bábának már egészséges terhes nők ivarrészei s ezek környékének szabályszerű tisztántartására is figyelemmel kell lennie; különösen akkor, ha ezek, vagy más egyéb testrészek nyák vagy egyéb váladékok által el lennének mocskolva.

Minden szülés előtt a külső ivarrészek és ezek szomszédos tája, ha el vannak szennyezve, szappanos vízzel és fertőtlenítő folyadékkal mosandók meg.

Ugyanezen módon közvetlenül a szülés után, valamint a gyermekágy tartama alatt is naponként kétszer tisztogatandók meg az ivarrészek a fertőtlenítő folyadékkal; a midőn is a langymeleg folyadéksugár fecskendő, — vagy a mi célszerűbb, — Irrigator segélyével vezetendő az ivarrészekre.

Szivacsok e célra nem alkalmazandók, mert igen könnyen kártékony anyagokat vesznek fel, és azután még főzés által sem tisztíthatók meg biztosan.

A méhcső bevezetésével történő befecskendések a hüvelybe csak szennyesszinezetű és bűzös kifolyások esetében vagy az orvos egyenes rendelkezésére eszközözendők langymeleg fertőtlenítő folyadékkal.

5. §. A bába minden más tekintetben is a leggondosabb tisztaság megtartására köteles törekedni; dugó kendők, lepedők, ágybetétek, fehér- és ágyneműek csak teljesen tiszta állapotban használhatók; és ha elpiszkolódtak, azonnal tisztákkal cserélendők fel, s a szobából rögtön eltávolítandók.

Azon módon az anya, és gyermekének minden váladékai és ürülékei, úgyszintén a fürdő és mosdóvíz azonnal kiviendő, nehogy párolgásuk vagy bomlásuk által a szobai levegő megfertőztessék. Általában mit sem szabad a szobában megtérni, a mi a levegő megromlását előmozdíthatná.

Mindezek daczára mégis szükséges a lakosztály szobai levegőjét óvatos szellőztetés által megújítani; és semmiképp sem elegendő: valamely jó illat által a megromlott levegőt látszólag megjavítani akarni.

6. §. Vizsgálat megtétele céljából az ujjak, vagy az alkalmazandó műszerek megolajozására szolgál az Utasítás 3-ik §-ának 2-ik pontja alatt előírt Karbol-olaj. A bába kötelezve van azt minden belső vizsgálat előtt ujjai beolajozására használni; minélfogva szükséges, hogy a bába annak megfelelő készletével bírjon.

Egyáltalán gondja legyen a bábának arra, hogy ha csak lehetséges, a gondjára bízott terhes lebetegedése előtt, — ha ennek egyébiránt módjában van — egy méhcsövet, Irrigatort, cathetert, de minden esetre legalább egy üveg szétfolyt jegezes Karbolsavat a fertőtlenítő folyadék elkészíthetése tekintetéből eleve szerzeszen be.

Hogyha egy bábának szülészeti gyakorlata közben rövid idővel egymásután két vagy még több gyermekágyas asszonya gyermekágyi lázban betegednék meg, akkor 14 napon át új szülőnél segédkeznie nem szabad; hanem ezen idő alatt magát, ruhaneműinek gondos megtisztogatása, s kezeinek Karbolsav oldatával körömkefe igénybevétele mellett naponkénti kétszeri megmosása által a lehető leg-gondosabban fertőtlenítenie kell.

B.) Az orvos meghívásáról.

7 §. A bábák a terhesség, szülés és gyermekágy szokatlan és rendkívüli eseteiben, úgyszintén a gyermek megbetegedése esetén jókor orvosi segílyt igény-be venni kötelezettek (Utasítás 7-ik §.) Különösen pedig orvos közbejövetelét a következő esetekben mindenkor sürgősen követelni tartoznak, nevezetesen:

a) Terheseknél:

- 1) Ha medenczeszűkületet ismertek fel, vagy arra alapos gyanujuk lenne.
- 2) Ha vérzések állanak be.
- 3) Ha betegségek, vagy rögtöni életveszélylyel fenyegető tünetek lépnek fel.
- 4) Ha a terhes hirtelen meghalt.

b) Szülőknél:

1) A magzat minden rendellenes fekvésénél, ferde vagy haránt fekvések-nél, a mennyire lehetséges, a hólyag repedése előtt.

2) A kezek, lábak és köldökzsinórnak a fej melletti előesésénél.

3) Minden oly esetben, a hol vagy a medence szűkülete, vagy a fej nagy-sága, vagy pedig bármily más ok miatt a fej szabályszerű előhaladása késleltet-ve van; a mi által a medence és gyermekfej közötti szűrlészek hosszabb ideig tartó zuzódásai, az anyának betegségei, vagy a gyermek halála idézethetnek elő.

4) A méh működési zavarainál, melyek a szülés elhuzódását, annak szo-katlanul fájdalmas voltát, vagy a szülőné kimertülését vonhatnák magok után. Ide tartozik azon eset is, midőn a már mélyen álló gyermekfej a méhszáj eltünése a magzatviz elfolyása után 2 órára még ki nem hajtattott.

5) Ha a magzati szívhangok a kihajtási időszakban rendellenesekké lesznek.

6) A szülés bármely szakában előforduló minden vérzésnél.

7) Előfekvő méhlepény esetében, habár a baba a vizsgálat alkalmával sem-mi vérzést sem észlel is.

8) Ha a magzat megszületése után egy órára a szülep ki nem hajtatték, ha bár semmi vérzés se mutatkozik is.

9) Minden gátrepedésnél, annak megtörténte után rögtön.

10) Éretlen és korai szüléseknél: hasonlóképpen fenyegető, vagy imént végbőment elvetéléseknél.

11) Iker- vagy többes szüléseknél.

12) Torz-születtek szüülésénél, vagy ha ezek rohamosan születtek volna, rögtön születésük után.

13) Mindennemű kóros tünetényeknél, vagy veszélylyel fenyegető esetek-nél; úgyszintén a szülőné hirteleni halálánál.

14) Az újszülött tetszhalála esetében.

c) Gyermekágyasoknál és újszülöttek-nél.

- 1) Gyermekágyasoknál, ha ezeknél a baba gyorsított érverést, emelkedett

testhőmérséklet, borzongással váltakozó hőséget, a gyermekágyi tisztulás kimaradását, ennek feltűnőleg bűzös voltát, a has érzékenységét stb. é zlelné.

2) Az újszülött gyermeknél mutatkozó minden kóros tüneténél azonnal mert a bábák sem beteg gyermekek, sem beteg asszonyok kezelésére képesítve vagy jogosítva nincsenek.

Ha az orvos a szülés bármely zavara miatt lesz meghíva, akkor az — a mennyire lehetséges — írásban néhány rövid szóval a szülés zavarának minősége felől értesítendő, p. o. szűk medence koponyafekvés mellett, harántfekvés, vérzés a szülep-időszakban, az anya rángörcesei stb., hogy t. i. az orvos eleve tájékozva lehessen a felől, vajjon vigyen-é és miféle műszereket magával. Ha a késedelem veszélyvel jár, akkor a bába utasítsa a küldönczöt, hogy azon esetre, ha a keresett orvost nem találhá, azonnal más után siessen.

8. §. Ha a beteg, vagy hozzátartozói részéről, habár a bába semmiféle rendkívüliséget sem vett is észre, orvos jelenléte kívántatnék, a bába ez óhajtásnak ne szegüljön ellene, sem pedig e kívánság teljesedését halogatni ne merészelje.

Az orvos megválasztása felett a beteg vagy hozzátartozandói bizalma dönt, a bába csak azon esetben nyilatkozzék, ha eziránt megkérdeztetik.

9. §. A bába a megérkezett orvost mindenről, a mit a jelen esetre vonatkozólag észlelt, pontosan és az igazsághoz hiven értesíteni köteles. A bába az orvosnak mindaddig, a meddig ez kívánja, segélyére és rendelkezésére állani, úgy-szintén annak rendeleteit lelkiismeretesen teljesíteni, továbbá az orvos irányában illedelmes és szerény magaviselettel lenni tartozik.

a) A szülészeti naplóról s a születési rovatos kimutatásokról.

10. §. Minden bábának saját érdekében melegen ajánlatik, hogy szülészeti működéséről naplót vezessen; mert ez által azon kedvező helyzetbe jut, hogy az észlelt eseményeket emlékében jobban megíarthatja, s tapasztalatait mintegy biztosb áttekintéssel öreghitheti.

Ilyen napló alapján minden időben megbizható felvilágosítást nyujthat működése felől, a mi előadódott esetben — különösen a hatósággal szemben — sokszor nagy fontosságú lehet.

Minden írástudó bába az Utasítás 19-ik §-ában előirt születi rovatos kimutatásokat vezetni köteles; ennélfogva minden ilyen bábának jelentkezése alkalmával (Utasítás 2 ik §.) a tisztí orvos által ezen a mellékelt minta szerint készült táblázatok ki fognak szolgáltatni, a melyekbe aztán minden egyes szülés után — a melynél segédkezett — a megfelelő rovatokat kellőleg kitölteni tartozik.

A tisztí orvos ezen táblázatokot időről időre megtekintendi, melyek ezen czélra az orvos által meghatározandó időközökben a közigazgatási járási hatósághoz a tisztí orvos részére béküldendők. E táblázatok a szüléshez odahívott orvos kívánatára, ennek is előmutatandók, a kinek tetszésétől függ a saját megjegyzéseit is abba bejegyezni.

A táblázatokba való bejegyzéseket a bába lelkiismeretesen, az igazsághoz hiven, s lehetőleg pontosan teljesíteni köteles; mi által a bába mindenkor elismerésre méltóvá teendi magát, s nem csupán kötelességének tesz eleget, hanem hivatása körül különösen érdemesitendi magát, ha e rovatos kimutatásokat helyesen vezetí, gondosan és jól rendezve megörzi, s azokat a hatósághoz rendesen be is küldi.

Melléklet a bábák számára kiadott Utasítás függelékéhez.

(az Oktatás 10. §-ához.)

Születési táblázatok

N. N. bába által vezetve Y helységben től egész ig.

Folyó szám	A szülőneve, kora, vallása, állapota és lakása.	Hányadik szülés A bába megérkezésének ideje a szülőnőnél.	A magzat születésének napja és órája és a születelmenésének	Magzattfkvés A magzat neme és mekcorasága.	A terhesség mely há- vában történt a szülés	A szülés alatt és után fellépett események.	A szülés			Volt-e műsegély szük- séges és milyen? s ki eszközölte azt?	Különös észrevételek
							az anyára	a gyer- mekre	A gyermekágy le- folyása		
1.	N. N. 18 éves r. cat. hajadon, cseléd, Bécs-Ujhely	Első Márcz. 3-án reggel 8 óra- kor	Márcezius 3-án d. u. 2 óraker fél órával később a szütlep	Arctfkvés Fiú, középmeckora- ságu.	A 9-ik hónapban	Kozai hólyagrepedés, gyenge ráfalnak u. ö- vörzés.	jó	tetsz holt	jó.	Fogó alkalmazás Dr. N. N. által	Felészési kísérletek jó sikerral (gyermeknél)
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Az imént ismertetett Szabályzat egyfelől kitűzött céljának teljesen megfelel; másfelől pedig annyira tökéletes, hogy ahhoz valamit érdemlegesen hozzátenni, vagy abból elvenni alig lehetséges: minélfogva óhajtanád: hogy ez alakjára és terjedelmére nézt ugyan esekély, de irányát és a bábák ismeretkóréhez mért tartalmasságát tekintve nagyon is becses művecske Országos Közegészségi Tanácsunk mindenre kiterjedő éber figyelmét vajha ki ne kerülné!

A mint a szóban forgó Utasítás és ahoz mellékelt Oktatás rendén láthatni, az osztrák Belügyi kormány tuzetesen körülírja nem csak a bábák hatáskóréát, hanem egyuttal a legodosabb figyelemmel kiterjeszkedik a fertözés (infectio) lehetőségének minden, bár legesekélyebbnek tetsző mozzanataira is, úgyszintén a fertözés megakadályozására; a mi kétségkívül legfőbb érdeme e Szabályzatnak.

De minket magyarokat még egy más szempontból is érdekel az ismertetett Szabályzat, ugyanis az Osztrák-magyar Birodalom Lajtántuli felével fennálló viszonyainknál fogva megtörténhetnék azon eset, hogy t. i. a Lajtántuli Belügyi kormány egyik-másik buzgóbb közegének eszébe juthatna, hogy a netán Magyarország Egyetemein vagy egyik-másik Bába-képezdéjén végzett és oklevelezett bábának — a ki az osztrák örökös tartományok valamelyikében óhajtana letelepedni, s ott bábászati gyakorlatot folytatni, — ezt megtilthatná azon indokból, hogy t. i. túl a Lajtán más — minden esetre jobb — Utasítás szabályozza a bábák hatás- és munkakóréát, mint minálunk; az ily módon előállható ferde és visszás helyzetnek eleve eleje veendő!